

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

· Η χειρομάντις ·

ΙΘΑΚΗ ΚΑΙ ΔΑΙΡΠΦΕΛΔ *)

Διὰ τοὺς παραδεχομένους τὴν σημερινὴν Ἰθάκην
ώς τὴν Ὁμηρικὴν καὶ τὴν Κεφαλληνίαν ώς τὴν
‘Ομηρικὴν Σάμην, ἡ νησίς αὕτη ἀπετέλει τὴν πέ-
τραν τοῦ σκαγδάλουν’ κατά τὸ γότιον μέρος τοῦ
μεταξὺ Ἰθάκης καὶ Κεφαλληνίας πορθμοῦ, ἔνθα
ἔπρεπε νὰ κῆται ἡ νησίς αὕτη, δύως χρησιμεύση
ῶς τόπος ἐνέδρας, δὲν ὑπῆρχε τοιαύτη· τινὲς ἡναγ-
κάσθησαν τούτου ἔνεκα νὰ στραφῶσι πρὸς τὴν νη-
σίδα Δασκαλειό, τὴν ἀπέναντι τοῦ βορείου μέρους
τῆς Ἰθάκης κειμένην, εἰ καὶ ἡ θέσις αὐτῆς εἶνε
ἀκατάλληλος πρὸς ἐνέδραν, πρὸς δὲ στερεῖται αὕτη
τοῦ διπλοῦ λιμένος· μόνον δέ, δύως χρησιμοποιή-
σωσι τὴν νησίδα ταύτην, ώς τοιαύτην οδσαν, ἡναγ-
κάσθησαν, λέγει δ. κ. Dörgfeld, νὰ τοποθετῶσι τι-
νες τὸ δημηρικὸν ἄστυ παρὰ τὸν βορειοδυτικὸν λι-
μένα τῆς νήσου, τὸν λιμένα Πόλιν.

Ἐν τῇ μεταξὺ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης θαλάσσῃ
εὗρεν δ. κ. Dörgfeld νῆσον τελείως τῇ δημηρικῇ
περιγραφῇ ἀνταποκρινομένην· ἡ νησίς αὕτη εἶνε τὸ
‘Αρκοῦδι. Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν νήσων πορθμῷ κει-
μένη αὕτη ἔχει λιμένα διπλούν, εἶνε δὲ προσφορω-

τάτη πρὸς ἐνέδραν· ἐκ τῶν ὑψηλάτων τῆς νησίδος
βλέπει τις πρὸς δυσμάς πρὸς τὴν ἀνοικτὴν θάλασ-
σαν καὶ πρὸς ἀνατολάς. διὰ μέσου τῶν μικρῶν νή-
σων μέχρι τῆς Στερεᾶς, οὐδὲν δὲ πλοίον ἐκ νότου
ἐρχόμενον δύναται νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν ἀνατολι-
κήν, ἀκτὴν τῆς Λευκάδος (ἐπὶ τῆς ἀκτῆς δὲ ταύτης
πρέπει ν’ ἀναζητήσωμεν τὸ ἄστυ τῆς Ἰθάκης) χω-
ρίς νὰ κιταστῇ ἐκεῖθεν ὁρατόν. Κατὰ τὴν ἀνατο-
λικὴν πλευρὰν τῆς νησίδος κεῖται νησίδιον τι, διπερ
διὰ μικρᾶς φυσικῆς ταίνιας γῆς ἐνοῦται μετὰ τῆς
κυρίας νησίδος· ἐκατέρωθεν τῆς ταίνιας ταύτης
σχηματίζονται καλοὶ λιμένες (λιμένες ναύλοχοι ἀμ-
φίδυμοι), οἵτινες καὶ σήμερον ἔτι χρησιμοποιούνται
δέ μὲν, ἐπικρατοῦντος νοτίου ἀνέμου, δέ δὲ, βορείουν.

Ἡ Ἀθηνᾶς συμβουλεύει τὸν Τηλέμαχον, δῶς
ἀποφύγη τὴν ἐνέδραν τῶν μνηστήρων, γὰ πλέγ τὴν
νύκτα καὶ μακράν τῶν νήσων, ὑποσχνούμενη προσέτι
εὐνοϊκὸν ἀνεμιόν· παραγγέλλει συγχρόνως αὐτῷ,
ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἰθάκης, ν’ ἀποπέμ-
ψῃ τὸ πλοίον καὶ πάντας τοὺς ἐταίρους εἰς τὴν
πόλιν, αὐτὸς δὲ νὰ μεταβῇ πρὸς τὸν συβότην Εὔ-
μαιον (‘Οδυσσ. 0,33 καὶ ἔξ.) Τῇ συμβούλῃ ταύτῃ
τῆς Ἀθηνᾶς ἐπόμενος δὲ Τηλέμαχος πλέει πρὸς τὰς

*) Συνέχεια.

Φεύς καὶ τὴν Ἡλίδα καὶ διέρχεται παρὰ τὰς Θοάς νήσους.

ἡ δὲ Φεύς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Δίδας οὔρω,
ἡδὲ παρ' Ἡλίδα δῖτν, ψι: α ατεουσιν Ἔπει: Ἰ
Ἐνθεν δ' αὐ νήσοισιν ἐπιπρόσηκε θοῆσιν.
(Ὀδυσσ. 0,297—299).

Παρεδέχετο δ κ. Dörfeld κατ' ἀρχὰς δι τὸ Δηλέμαχος ἀναχωρήσας ἐπ τῆς Πελοποννησιακῆς ἀκτῆν κατηυθύνθη πρὸς τὴν Κεφαλληνίαν, δι τὸ ἐπλευσες ἔξωθεν ταῦτης καὶ προσωριμίσθη εἰτα εἰς τινα τῶν νοτίων τῆς Λευκάδος λιμένων τὸν στίχον

ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπρόσηκε θοῆσιν
ἡρμήνευεν ἀναφέρων αὐτὸν εἰς τὰς νήσους Κεφαλληνίαν καὶ Ἰθάκην καὶ εἰς τὸ θ οὗ σιν ἀποδίδων ὑποθετικὴν σημασίαν εἰς τὸν διὰ πλοίου ταξιδεύοντα, δι τὸν ίδιο τοῦτο ἔχον οὐριον ἄνεμον διασχίζῃ ταχέως τὴν θύλασσαν, αἱ νῆσοι καὶ ἀκταὶ η ἡηρὰ ἐν γένει, φαίνονται κινούμεναι καὶ ταχέως ἀπομακρυνόμεναι τοῦ παρατηρητοῦ. Ἡδη παρεδέχεται δ κ. Dörfeld δι τὸν νῆσον Θοάι εἶναι βράχοι τινὲς μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ἡλίδος καὶ τῆς Κεφαλληνίας κείμενοι καὶ οἵτινες ἐν τῷ Ἀγγλικῷ θαλασσογραφικῷ χάρτῃ σημειούνται ὑπὸ τὸ δόνομα Montagne-Roeks οἱ βράχοι οὗτοι σήμερον εἶναι ἕφαλοι, εἴναι διμως πυμανὸν δι ταῦτα τοὺς ἀρχαίους χρόνους, δι πότε η ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ήτο χαμηλοτέρα, ησαν δρατοί. Ἡσαν δ' οἱ βράχοι οὗτοι καταλληλότατοι λαμβανόμενοι ὡς σημεῖον κατευθύνσεως διὰ πλοίου, δι περ ἐκ Πύλου ἐρχόμενον κατέλειπε τὴν Πελοπόννησον παρὰ τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἡλίδος, ἵνα πλεύσῃ πρὸς τὴν Κεφαλληνίαν, Ἰθάκην καὶ Λευκάδα. Εἰς τοιούτους βράχους ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης κείμενους δύναται κάλλιστα ν' ἀποδοθῇ τὸ ἐπίδετον θοαί, δι περ ἀποδίδεται καὶ εἰς τὰ πλοῖα, διότι οὗτοι φαίνονται κινούμενοι, ἐπειδὴ τὰ κύματα ἐκατέρωθεν αὐτῶν ταχέως παρέρχονται. Πρὸς τοὺς βράχους τούτους κατηυθύνθη δ τηλέμαχος, εἴτα δ' ἐπλευσε παρὰ τὴν Σάμην (τὴν σημερινὴν Ἰθάκην) καὶ τὴν Ἀστερίδα (τὸ Ἀρκοῦδι) νότιτωρ καὶ προσωριμίσθη εἰς τινα τῶν νοτίων λιμένων τῆς Λευκάδος κάτωθεν τοῦ χωρίου Εὔγερως, ἀποφυγών οὕτω τοὺς ἐνεδρεύοντας μνηστῆρας καὶ διεκπαιρεωθεῖσις σῶρος. Εἰς τὸ νά καταστῇ διμως τὸ ταξιδεύον τούτο τηλέμαχον οὕτω αἰσιον συντελεῖται βεβαίως καὶ η βοήθεια τῆς Ἀθηνᾶς η μᾶλλον, ὡς φρονεῖ δ κ. Dörfeld, η συνοδεία αὐτῆς. Ἡ Ἀθηνᾶς ὑπισχνεῖται τῷ Τηλέμαχῳ οὐριον ἄνεμον, δι τὸ πέμψῃ δ ἐκ τῶν ἀθανάτων φυλάττων καὶ προστατεύονταν αὐτόν.

νυκτὶ δ' διμῶς πλείειν πέμψει δέ τοι οὖρον ὅπισθεν ἀθανάτων δότις σε φυλάσσει τε ῥνετάι τε.

(Ὀδυσσ. 0,34,35).

"Οτε δ τηλέμαχος ἀφικόμενος εἰς Πύλον ἦτο ἔτοιμος πρὸς ἀπόπλουν καὶ ἔθνε τῇ Ἀθηνᾶ, παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν ἔνοικος ἀνήρ, δότις εἰπεν δι τὸ διομέτερον Θεοκλύμενος, εἶνε μάντις καὶ φεύγει ἐξ "Ἀργοντ, ἐπειδὴ ἐκεὶ είχε διαπράξει φόνον, παρακαλεῖ δὲ τὸν Τηλέμαχον νά παραλάβῃ αὐτὸν μεθ' ἔαυτον δ' οὗτος ἐπιβάς τοῦ πλοίου καὶ εἰς τὴν πρύμνην καθεσθεὶς ἐκάθιστε πλησίον αὐτοῦ τὸν Θεοκλύμενον. Ο κ. Dörfeld φρονεῖ δι τὸν Θεοκλύμενον ἐκρύπτετο η Ἀθηνᾶ, ὑπὸ τὴν κραταίλων δ' αὐτῆς προστασίαν δ τηλέμαχος φθάνει ἀσφαλῶς εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ μὴ ἐμπεστὸν εἰς τὰς γείρας τῶν ἐνεδρεύοντων μνηστήρων.

Εἰς τὴν ὄπαξιν τῆς μεταξὺ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης νήσοις τελείως πρὸς τὰς μαρτυρίας τοῦ ἔπους κατὰ τὸν κ. Dörfeld ἀνταποκρινομένης ἀποδίδει μεγίστην σημασίαν δ κ. Dörfeld καὶ θεωρεῖ ταῦτην ὡς πολυτιμοτάτην ἐπιβεβαίωσιν τῆς θεωρίας αὐτοῦ,

διότι αὐτη, λέγει, εἶνε η μόνη μικρὰ νῆσος, ητις κεῖται ἐν ἐνὶ τῶν πορθμῶν τῶν μεταξὺ δύο τῶν μειζόνων Ἰονίων νήσων κειμένων ἐκ τούτου καὶ μόνον, καὶ ἀνάκομη ἀλλὰ τεκμήρια ἔλειπον, δύο ήδύνατο τις μαθηματικῶς ν' ἀποδεῖξῃ δι τὸ Ἀρκοῦδι εἶνε η διμηρική Ἀστρίς, ὡς συνεπᾶς η πρὸς βρορᾶν αὐτῆς κειμένη νῆσος εἶνε η διμηρική Ἰθάκη, η δὲ πρὸς νότον, ἐν τῇ πρός τὴν Πύλον διευθύνσει, η διμηρική Σάμη. Τόσον μεγάλην σημασίαν καὶ σπουδαιότητα ἀποδίδει εἰς τὴν νῆσον ταύτην δ κ. Dörfeld, ὥστε δὲν διστάζει νὰ διακρηγεῖ διότι η ὄπαξις αὐτῆς, η κατασκευή καὶ η θέσις συντελεσαν εἰς τὸ νά κραταύνωσι παρ' αὐτῷ τὴν πεποίθησην καὶ νὰ μεταβάλωσι ταῦτην εἰς βεβιαστητα δι τὸ ποιητὴς τῆς Ὁδυσσείας είχεν ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν γεωγραφικῶν σχέσεων τοῦ Ἰονίου πελάγους.

"Ἄν καὶ τὸ μεταξὺ τῶν νήσων Λευκάδος καὶ Ἰθάκης θαλάσσιον διάστημα διν ἔχει μεγάλην ἔκτασιν, δ κ. Dörfelī λέγει δι τὸ δύναται καὶ πρέπει νὰ θεωρήται καὶ δινομάζηται τοῦτο πορθμός διότι εἰς πορθμὸς δύναται νὰ εἶναι μακρός, δύναται ὄμως νὰ εἶναι καὶ βραχύς μεταξὺ Εύβοιάς καὶ Στερεάς εἶναι μακρὸς πορθμός, ἀλλὰ μεταξὺ Εύβοιάς καὶ τῆς νῆσου "Ανδρου εἶναι βραχύς" καὶ εἰς Γιβραλτάρ διστάτως εἶναι βραχύς πορθμός. Οι ἀρχαῖοι Ἐλληνες ἐδήλουν διὰ τῆς λέξεως πορθμός τοῦ διαστήματος μεγάλην θαλάσσην μεταξὺ τῶν νήσων ἡ κωρωνή, ίδια δὲ τὸ σημεῖον, καθ' δ τις εύκολωτερον καὶ ταχύτερον ἀπὸ τῆς μιᾶς νήσου (η χωρᾶς) εἰς τὴν ἔτεραν ηδύνατο νὰ διατερψιατηθῇ. Η νησὶς Ἀρκοῦδι κεῖται ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον τῆς διαπορθμεύσεως ἀπὸ τῆς σημερινῆς Ἰθάκης (τῆς κατὰ Dörfeld Σάμης) εἰς τὴν Λευκάδα (τὴν κατ' αὐτὸν διμηρικήν) καὶ μάλιστα δι' ἐκεῖνον, δοτὶς θέλῃ νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν ἀρχαίαν πόλιν τῆς Ἰθάκης, τὴν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Λευκάδος κειμένην.

"Ἄφου λουπὸν κατὰ τὰ εἰρημένα η Λευκάδας εἶναι η διμηρική Ἰθάκη δὲς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως καὶ τῆς συμφωνίας τῶν λοιπῶν ἐν τῷ ἐπὶ περιεχομένων εἰδήσεων, διπελείπετο ν' ἀποδειχθῇ καὶ δ τοπικὸς αὐτῆς σχηματισμὸς ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν διμηρικήν περιγραφὴν καὶ νὰ εὑδεθῶσιν αἱ τοπικαὶ αὐτῆς σχέσεις σύμφωνοι πρὸς τὰς μαρτυρίας καὶ ὑποδείξεις τοῦ ἔπους.

"Ο κ. Dörfeld φρονεῖ δι τὸ πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐπὶ τὸν προκειμένον ἀναφερόμενα δύνανται κάλλιστα νὰ προσδιορισθῶσιν ἐπὶ τῆς Λευκάδος: η θέσις τῆς πόλεως, οἱ λιμένες, τὰ δραὶ καὶ αἱ πηγαί, ὡς ἀναφέρονται ἐν πῃ Ὁδυσσείᾳ, εὐκολώτατα δύνανται νὰ ἀνευρεθῶσιν ἐπὶ τῆς νῆσου. Οδιτα τὸ ἄστον μετὰ τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ὁδυσσέως τοποθετεῖ δ κ. Dörfeld παρὰ τὸν ὁδιαίτερον λιμένα τῆς νῆσου, τὸν λιμένα Βλιχό δὲκειται η μικρὰ πεδιάς Νυδοί, ἔνθα δαπάναις τοῦ Όλλανδού Στεκορ δ κ. Dörfeld ἐνήργησε κατὰ τὰ ἔτη 1900-1903 ἀνασκαφάς, αἵτινες ἡγεκαν εἰς φῶς λειτηφανά τινα μυκηναϊκού πολιτισμού. Υπέρ τὴν πεδιάδα ταύτην ὑφοῦται τὸ δρός Σκάρδος (653 μέτρα), δι περ δ κ. Dörfeld θεωρεῖ ὡς τὸ Ὁμηρικὸν Νήσιον. Τὸ ὑψηλότερον τῶν δρέων τῆς νῆσου, δι περ εἰς τὸ δρός τὸν 1116 μέτρων αἰρεται, ταυτίζει πρὸς τὸ διμηρικὸν Νήσιον. Τὸν λιμένα τοῦ Φόρκωνος, εἰς δὲν ἀπεβιβάσθη δ Ὁδυσσείας, ενδρίσκει εἰς τὸν κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς νῆσου κείμενον καὶ σχεδὸν τελείως κεκλεισμένον λιμένα Σύβιτα. Ο λιμήν, εἰς δὲν ἀπεβιβάσθη δ ἐκ Πύλου εἰς Ἰθάκην ἐπανελθὼν Τηλέμαχος, εἶνε δυτικώτερον τοῦ λιμένος Σύβιτας κείμενος ἀνοικτὸς λιμήν Σκάρδοι. τὸν λιμένα τοῦ διμηρικοῦ ἀστεως ἀνευρίσκει, ὡς προεργηται, εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Λευκάδος κειμενον λιμένα Βλιχό καὶ τέλος τὸν λιμένα

Ρειθρον, εις δν προσωριμίσθη δ τῶν Ταφίων βασιλεὺς Μέντης, τοποθετεῖ κατά τὰς ἐκβολὰς τοῦ ρύνακος Δημοσάρου, κατά τὴν ΝΑ ὑπώρειαν τοῦ Σκάρου δρονος. Τοῦ Εὐμαίου οἱ σηκοὶ ἔκειντο παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Εὐγυρως ὑποκάτω τῆς δυτικῆς βραχώδους κλιτίνος τοῦ δρονος Ἀχράδα· ἡ πλούσια πηγὴ τοῦ χωρίου τούτου είνει ἡ δημητικὴ Ἀρεθίουσα· ἡ δυτικῶς τοῦ χωρίου Νεοχωρίου ὑπεράνω τῆς κοιλάδος Νυδροὶ κειμένη πηγὴ είνει ἡ προμηθεύουσα τὸ ἔδωρ διὰ τὴν πόλιν (ἥ, 205), ἐξ ἣς ὑδραγωγεῖον ἐκ πηλίνων σωλήνων ὑπὸ τοῦ κ. Βόρειον ἀνακαλυφθὲν ἄγει εἰς τὴν πεδιάδα Νυδροὶ· ἡ δὲ λίγῳ βροειδερον ταύτης κειμένη πηγὴ είνει ἡ δημητικὴ Μελάνυδρος, ἥτις παραδόξως καὶ σήμερον ἔτι φέρει τὸ αὐτὸ δνομο (καλεῖται Μαυρονέρο). Ἡ δὲ ἔπαντις τοῦ Λαέδου τοῦ ἔκειτο πιθανώς παρὰ τὴν καλούμενην βρύσιν τοῦ Πασᾶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τοῦ Σκάρου -Νητίου δρονος.

Ἄλλα τίνι τρόπῳ καὶ πότε ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ μᾶλλον ἡ μεταπήδησις τῶν ὄνομάτων ἀπὸ τῆς μιᾶς νήσου εἰς τὴν ἑτέραν; Ὁ κ. Βόρειον φρονεῖ διὰ τοῦτο συνέβη κατά τὴν ἐποχὴν τῆς μεγάλης μεταναστεύσεως τῶν λαῶν, ἥτις είνει γνωστὴ ὡς ἐπιδρομὴ τῶν Δωριέων· ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη διέκοψε τὸν ἑφ' ὅλων σχεδὸν τῶν ἀκτῶν καὶ νήσων τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἔξηπλωμένον καὶ ἐπικρατοῦντα τότε Μυκηναϊκὸν πολιτισμὸν καὶ ἐπήνεγκε μεγάλην σύγχυσιν καὶ ἀναστάτωσιν ἐν τῇ δυτικῇ Ἑλλάδι. Κατά τοὺς ἴστορικούς χρόνους ἐπὶ τῆς Λευκάδος κατώκουν Δωριεῖς, ἐνῷ ἐπὶ τῶν τριῶν ἄλλων νήσων Αἰολεῖς· ἡ Λευκάδης ἦτο ἡ μόνη ἐκ τῆς Στερεάς προσειτὴ νήσους καὶ εἰς ταύτην ἡδύναντο οἱ Δωριεῖς ἀνευ πλοίων νά μεταβῶσιν. Οὕτω λοιπὸν ὑπὸ τῶν ἀπὸ βιορρᾶ πατελθόντων Δωρικῶν φύλων, τὰ δόποια τὸ μέγιστον τῆς Πελοποννήσου ἐκνοίεσσαν καὶ τοὺς ἀρχαίους κατοίκους ἔξεδιώξαν, ἀπηλάθησαν καὶ οἱ ἐπὶ τῆς Στερεάς οἰκοῦντες Κεφαλλῆνες καὶ οἱ ἐπὶ τῆς Λευκάδος Ἰθακήσιοι ἐκ τῶν πατριδῶν αὐτῶν· τούτῳ δ' ὑπῆρχεν ἡ αἵτια τῆς μεταβολῆς τῶν ὄνομάτων τῶν νήσων: διότι οἱ Ἰθακήσιοι τότε καταλιπόντες τὴν πατρίδα αὐτῶν (τὴν Λευκάδα) μετέβησαν εἰς τὴν γείτονα νήσουν Σάμην (τὴν σημερινὴν Ἰθάκην) καὶ ἐκεὶ ἰδρυσαν πόλιν, πιθανῶς παρὰ τὸν λιμένα Πόλι, τὸν ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου κείμενον, ἢν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς αὐτῶν πατριδὸς ὀνόμασαν Ἰθάκην, καὶ ἐξ ἣς βραδύτερον μετεδόθη τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπὶ πᾶσαν τὴν νήσον καὶ ἐπεκράτησεν. Οἱ κάτοικοι τῆς Σάμης (τῆς σημερινῆς δῆλη δὴ Ἰθάκης) ἔξωσθέντες οὕτω ὑπὸ τῶν ἐπελθόντων Ἰθακήσιοι ἡγαγάσθησαν καὶ αὐτοὶ νά ἔγκαταλίποσι τὴν νήσον αὐτῶν καὶ μετοίαντες εἰς τὴν πλησίον κειμένην νήσον Δουλίχιον (τὴν σημερινὴν Κεφαλληνίαν) ἰδρυσαν ἐκεὶ πόλιν, ἢν ὀνόμασαν Σάμην. Οἱ ἐπὶ τῆς Στερεάς οἰκοῦντες Κεφαλλῆνες διεπαιρεύθησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ Δουλίχιον καὶ ἐσχημάτισαν ἐκεὶ νέαν χώραν Κεφαλλήνων, ἐξ ὃν ἡ ὅλη νήσος ὀνομάσθη βραδύτερον Κεφαλληνία· τὸ ὄνομα Δουλίχιον εἰς τὸ ἔξης περιωρίσθη μόνον εἰς πόλιν ἐπὶ τῆς ΒΑ ἀκτῆς τῆς Κεφαλληνίας κειμένην, εἴνει δὲ πιθανὸν ὅτι συγχρόνως μετηνέχθη τοῦτο καὶ εἴς τινα τῶν Ἐγινάδων νήσων, μεταξὺ τῶν δοποίων εὑρεν δ Στράβων τινὰ ὀνομαζούμενην Δολίχα, ὡς προείρηται. Κατά ταῦτα ἡ Ἰθάκη τοῦ Ὀδυσσέως ἀπώλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, περὶ τὸ ἔτος 1000 π.Χ., φαίνεται δ' οἵτινας κατ' ἀρχὰς ὀνομάσθη Νήριτος, ἀπὸ τοῦ ὄνομάτος τοῦ σπουδαιοτέρου αὐτῆς δρονος Νηρίτου, κατά τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλινίου (Hist. Nat. IV, 1,5).

*Ἐπειτα τὸ τέλος.

ΑΘ. ΛΕΚΑΤΣΑΣ

Η ΔΩΣΑ ΤΟΥ ΑΟΙΔΟΥ

ΤΥΧΗ τοῦ ἀοιδοῦ είνει τύχη κελαδήματος ποὺ περγᾶ καὶ σέβνει, τύχη ἀπτίγος ποὺ κυλᾶ καὶ σέβνει, τύχη ἀρχώματος ποὺ χύνεται καὶ σέβνει. Ὁ τις ἀφίνει τὸ κελάδημα τῶν πουλιών, διὰ τοῦτο ἀφίνει μῆρον μεθυστικὸν ὄταν ἔξατμικέσται, αὐτὸς ἀφίνει καὶ ὁ ἀοιδὸς ὅταν ἀποθνήσκῃ. Τργη ἀνάμυνησιν μόγον. Καὶ ὅταν ἐκλείψῃ καὶ ὁ τελευταῖος ποὺ ἥκουσε τὸ κελάδημα καὶ ὅταν εὔγη, καὶ ὁ τελευταῖος ποὺ εἶδε τὴν ἀπτίνα καὶ ὅταν ἀποθνήῃ καὶ ὁ τελευταῖος ποὺ εἰσέπεινε τὸ μύρον, σέβνει καὶ ὁ ἀνάμυνησις. Καὶ μόνη ἡ ιστορία διμίλει ἀλλὰ χωρίς νά ἀποδεικνύῃ. Τι ἀπέγεινε τὸ δραφικὸν μέλος; Τὸ ἐπήρης οὖτος ἀνεμος. Ησυ είνε τὸ φίσμα τῶν Σειρήνων; Καγκιές δὲν τὸ ἀκούει πλέον. Ἡ ἡγή δὲν ἀποστηθίζει δυστυχῶς διὰ μανιάνει. Ὁ ἀγεμος είνε κακάς θησαυροσύλλαξ.

'Αποθνήσκει καὶ ὁ ποιητής. 'Αλλὰ τὸ τρόπαιον μένει. 'Αποθνήσκει καὶ ὁ ζωγράφος. Καὶ ὁ συγιέτης ἀποθνήσκει. 'Αλλὰ ὑπάρχουν ἀκόμη τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενώνος καὶ αἱ τοιχογραφίαι τοῦ Βατικανού.

Τι μένει ὅμως ἀπὸ τὸν Ταμάνιο, τὸν συγκαγήσαντα περισσότερον ἐνὸς μετρίου ζωγράφου τῆς Ἀγαγενῆσεως: Τί μένει ἀπὸ τὸν μεγάλον ἀοιδόν, ἀπὸ τὸν ἀηδονόστορον φάλανην, εἰς τοῦ ὄποιου τὸ φίσμα ἐράγησε τοσάκις ἡ καρδία καὶ ἀνηλθε μέγρι τῶν χειλέων αἰμάσσουσα ἡ ψυχή; Τί μένει τώρα ἀπὸ τὸν γλυκὺν ἐρυηνετήν τοῦ Βερθέρου, ἀπὸ τὸν ἀπαραμίλον Ἀθηναῖον καλλιτέχνη τὸν Ἀποστόλου, τί μένει ἀπὸ τὴν ἀκαταγώνιστον γοητείαν τῆς φωνῆς του;

'Η ἀχαριστοτέρα τέχνη είνει ἡ τέχνη τοῦ ἀοιδοῦ. Είνε ὅπως ἡ τέχνη τῆς ἀηδόγος. 'Ασμα ποὺ γάνεται, ἀπτίς ποὺ περγᾷ.

'Ο ἀοιδὸς ἐμπιστεύεται τὸ θεῖον ἔργον του εἰς τὸν ἄγεμον καὶ εἰς τὰς ἡγούσ. Οἰκοδομεῖ ἐπὶ τοῦ ἀέρος. Ηληροὶ τὸν αἰθέρα μὲ ἀγγελικοὺς στεναγμούς. Καὶ γάνεται ἔπειτα μέσα εἰς αὐτόν. Γοητεύει καὶ περνᾷ. Σαγηνεύει καὶ περνᾷ. Ναγουρίζει καὶ περνᾷ. Καὶ περγᾷ....

'Απὸ τὴν φωνὴν δὲν ἔμεινε τίποτε, ἀπὸ τὴν ἀγγελικὴν τέχνην δὲν διεσώθη τίποτε. Τὰ ἐπήρης ὅλα δὲν ἀγεμος καὶ τὰ διεσώρπισε καὶ τὰ ἐξηφάνισε. 'Ο αὐτίλαλος δὲν ἔνθυμεῖσται πλέον τὰς ώραίς τοις στροφας τὰς ἐποιας ἐπανελάμβανεν, ἡ ἡγή τοῦ θεάτρου οὐδεμίᾳ διετήρησεν ἀνάμυνησιν ἐν τοῦ θείου ἀσματός του. 'Ολαι ἐκείναι αἱ ἐπαναλήψεις ἡσαν ψευδεῖς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας ἔδιδεν εἰς τὸν δύσμοιρον φάλανην.

'Ίδου διατί είνει ἀπειλώς διδυνηροτέρα ἡ ἀπώλεια εἴδους ἀοιδοῦ. 'Απέθανε; Τὸν ἐγάσταμεν διὰ παντός. Τίποτε δὲν μάζει ἀπὸ τὴν ὑπαρξίην του.

'Αὐτὸς είνει ὁ θάνατος τῶν ἀπολύτων ώραίων πραγμάτων. Τὸ φίσμα είνε τι θεῖον, δὲν είνε ἀγηρώπωινον. 'Απέθανεν ἡ ἀοιδός; Τὸ φίσμα πρέπει γὰρ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Θεόν.